

Štěpán, Ludvík

Pro poznání lužickosrbské kultury a literatury

Sborník prací Filozofické fakulty brněnské univerzity. X, Řada literárněvědné slavistiky. 2006, vol. 55, iss. X9, pp. 341-

ISBN 80-210-3987-6

ISSN 1212-1509

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/102923>

Access Date: 10. 12. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

ry, kterým je skutečnost, že právě Miłosz (a kromě něj ještě Gombrowicz), který programově manifestoval svoji kulturní provincialitu a okrajovost ve vztahu k centru evropského kulturního dění, vytvořil v polské kultuře novodobý model spisovatele, vymezil novou podobu literárnosti a stal se součástí celosvětového kulturního odkazu.

Autor má stále na mysli, že Miłosze a jeho tvorbu nelze umístit do jedné z literárněhistorických příhrádek, nelze nalézt všeobjímající formulí, která by jí byla v sobě schopna pojmut jako celek.

PRO POZNÁNÍ LUŽICKOSRBSKÉ KULTURY A LITERATURY

Osud malého slovanského národa na západ od hranic České republiky, Lužických Srbů, kteří žijí v regionech kolem německých měst Cottbus v Braniborsku (Chotěbuz, Dolní Lužice) a Bautzen v Sasku (Budyšin, Horní Lužice), není řadě lidí u nás lhostejný.

Připomíná to zejména Společnost přátel Lužice se sídlem v Praze, která mj. pořádá různé akce a konference a vydává Česko-lužický věstník, jeho přílohy a další publikace. Jen pro připomenutí – v roce 2000 vyšel jako příloha časopisu svazek *Lužice. 10 let ve sjednoceném Německu*, který kromě různých zaměřených článků a studií o Lužici obsahuje také výbor básní a medailonky jejich autorů (mj. J. Koch, K. Lorenc, B. Budar, M. Krawec, T. Nawka, B. Dyrlich, R. Domaścyna, M. Domašček) a prózu Křescána Krawce; v roce 2004 (v rámci akce Svět knihy) vyšla příloha-bibliofilie *Serbske nalěco*, již uvádějí studie o Lužici a která mj. obsahuje prózy, verše a dramatické texty lužickosrbských autorů, ale také rozhovory a písněvé texty, v nichž se proplétají horní a dolní lužičtina, čeština, slovinština, polština, ukrajinština, angličtina... Ke stejné příležitosti vyšel rovněž malý výbor próziček **Róży Domaścyny** – obsahuje originál a překlady do češtiny a polštiny textu *Kočiči čarování* (přel. VI. Šatavová a K. Kijo).

Hodně pro propagaci Lužických Srbů, jejich kultury, literatury i života dělají ve Varnsdorfu, který leží blízko hranice se SRN a zároveň s regionem, který obývají nejzápadnější Slované. Spiritus agens mnoha akcí a publikací je **ing. Milan Hrabal** (nar. 1954), vzděláním ekonom, dnes pracovník Měst-

Bernackého skicy jsou jistým druhem paměti o čtenářském zážitku trvajícím dvě desetiletí, zrcadlem, v němž se odráží jeho vlastní cesta, postupné pronikání z nejrůznějších stran až k podstatě Miłoszova autorského světa. Psát o Miłoszovi a jeho díle, které vznikalo více než sedmdesát let, není a nikdy nebude snadným zadáním; Bernackému se to však podařilo s erudicí, barvitostí a poutavostí a jeho skicy se tak zařadily k tomu lepšímu ze zdánlivě nekonečné řady miłoszologických publikací posledních let.

Michal Przybylski

ského úřadu Varnsdorf, básník, překladatel a publicista.

Chtěl bych si pouze krátce všimnout několika publikací, které většinou vydaly Městská knihovna Varnsdorf (MKV) a Kruh přátel muzea Varnsdorf (KPMV). Ke každoročnímu Svátku lužickosrbské poezie vydává vždy knihovna útlý svazek s verši autorů píšících lužickosrbsky, polsky a německy (v překladech do češtiny) i básníků českých, jehož součástí jsou medailony autorů a fotoalbum akce (např. 1998: *Poetický kód 200-20-2*; 1999: *Třetí zastavení*; 2000: *Lesklé kameny ve starém zdivu*; 2001: *Krabat v cizí noci*).

Zajímavá je publikace *Na druhé straně slunce / Na druhé straně slónca* (MKV 1998). Jde o almanach nejmladší lužickosrbské poezie, který připravil Milan Hrabal; ten napsal i úvod a přeložil verše autorů: Isa Bryccyna (1963), Měrana Cuścyna (1961), Marko Dyrlich (1975), Fabian Kaulfürst (1978), Beata Nastickec (1973), Lubina Šěnc (1964) a Andrea Waldžic (1977).

Textově a obrazově je bohatá publikace **Milan Hrabal: Hanka Krawcec** (KPMV a město Varnsdorf 2001), monografie významné lužickosrbské malířky (žila v letech 1901-1990). Obsahuje úvodní biogram, autorčiny výpovědi, vzpomínky odborníků a přátel, texty, prózičky a básně (mj. M. Hrabala a Josefa Suchého), ohlasy autorčina díla, textové a fotografické kalendárium autorčina života a díla, ukázky z jejích myšlenek a grafik, dovětek o udělení čestného občanství Varnsdorfu a personální bibliografii.

Ludvík Štěpán

HAVLÍČKOVY OBRAZY Z RUS OČIMA ŠVÝCARSKÉ RUSISTIKY

Je pozoruhodné, že se dnešní doba i představitelé mladší a nejmladší generace světové rusistiky často obracejí k slovanským a slavofilským tématům: když pomíneme, že za čas bude čtyřicet procent obyvatel

Evropské unie tvořit slovanské etnikum, je tu nepochybně důvod myšlenkový, ideový. Reflexe o Slovanstvu v 19. století nejsou marginální linií evropského myšlení: naopak jsou jeho jádrem, z něho vyrůstají